

วิจัยในชั้นเรียน

การแก้ปัญหานักเรียนขาดระเบียบวินัยในวิชาวิศวกรรมการทาง
ของนักเรียนระดับชั้น ปวส.2 ม.6 กลุ่ม 1 - 2 สาขาวิชาช่างโยธา
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569

จัดทำโดย

นางพิมพ์ไธ งานขยัน

ตำแหน่ง ครู (ยังไม่มีวิทยฐานะ)

วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย

แผนกวิชาช่างก่อสร้าง – โยธา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่องานวิจัย : การแก้ปัญหา นักเรียนขาดระเบียบวินัยในวิชาวิศวกรรมการทาง ของนักเรียนระดับ
ชั้น ปวส.2 ม.6 กลุ่ม 1 - 2 สาขาวิชาช่างโยธา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569

ชื่อ : นางพิมพ์ไพไล งานขยัน

ตำแหน่ง : ครู (ยังไม่มีวิทยฐานะ)

แผนกวิชา : ช่างก่อสร้าง – โยธา

วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการแก้ปัญหา นักเรียนขาดระเบียบวินัยในวิชาวิศวกรรมการทาง ของนักเรียนระดับชั้น
ปวส.2 ม.6 กลุ่ม 1-2 สาขาวิชาช่างโยธา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 จำนวน 32 คน โดยมีเป้าหมายให้
นักเรียนมีระเบียบวินัย สามารถดำเนินชีวิตทั้งด้านการเรียน และการปฏิบัติตนอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย

งานวิจัยนี้กระทำทั้งหมด 15 สัปดาห์ โดยกระทำโดยการลงโทษ และได้แบ่งการลงโทษออกเป็น
5 ประเภท คือ การลงโทษทางกาย การกักตัว การลงโทษด้วยคำพูด การตัดสิทธิพิเศษ การตัด
คะแนนทางวิชาการ

ในจำนวนนี้นักศึกษาที่ตอบคำถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 86.36 เรียนหลักสูตร
ช่างโยธา คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นทั่วไปความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับวินัยใน
ตนเองด้านห้องเรียนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.88 โดยภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับ
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.90 และโดยภาพรวมปัจจัยกระตุ้นที่ช่วยให้
นักศึกษามีวินัยในตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.42

กิตติกรรมประกาศ

จากความสำเร็จของงานวิจัยเรื่อง การแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดระเบียบวินัยในวิชาวิศวกรรมการทาง ของนักเรียนระดับชั้น ปวส.2 ม.6 กลุ่ม 1-2 สาขาวิชาช่างโยธา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ทางผู้จัดทำ ขอขอบพระคุณ คณะครูอาจารย์ทางแผนกช่างโยธา วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย ที่ให้คำปรึกษา ในเรื่องของการทำวิจัย การแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ ของการทำวิจัย จึงได้เกิดเป็นงานวิจัยเรื่องนี้ขึ้นมา

สุดท้ายนี้หากการวิจัยเรื่อง การแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดระเบียบวินัยในวิชาวิศวกรรมการทาง ของนักเรียนระดับชั้น ปวส.2 ม.6 กลุ่ม 1-2 สาขาวิชาช่างโยธา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 นี้ มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ควบคุมหรือใช้ในการสั่งสอนนักเรียนและทำให้เกิดประสิทธิภาพได้ ทางผู้จัดทำมีความยินดีมากที่จะให้ได้ศึกษาเรียนรู้ต่อไป

นางพิมพ์ไธ งานขยัน

ผู้จัดทำ

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญ	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	2
	ขอบเขตการวิจัย	2
	สมมติฐานการวิจัย	2
	นิยามศัพท์	2
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2	แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
	ความหมายของเจตคติ	5
	องค์ประกอบของเจตคติ	5
	ความหมายของวินัย	6
	ประเภทของวินัย	7
	คุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเอง	7
	คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง	9
	ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง	9
	แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาความมีวินัยในตนเองให้กับผู้เรียน	12
	ความหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	13
	การลงโทษ	14
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	20
	วิธีการดำเนินการวิจัย	20
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	20
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	21
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	21
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	22

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	23
ข้อมูลทั่วไป	23
การศึกษาเจตคติที่มีต่อวินัยในตนเอง	24
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	27
สรุปผลการวิจัย	27
ข้อเสนอแนะทั่วไป	28
ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป	28
ภาคผนวก	29
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	29

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ค่าความคิดเห็นและระดับคะแนน	21
2	แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	23
3	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับวินัยในตนเองด้านห้องเรียน	24
4	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน	25
5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยกระตุ้นที่ช่วยให้นักศึกษามีวินัยในตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน	26

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง จึงจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ มาเกื้อหนุนกัน ซึ่งต้องมีการพัฒนาโดยต้องคำนึงถึงทรัพยากรที่มีคุณภาพและสิ่งที่สำคัญที่สุดคือทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ โดยจะต้องมีคุณสมบัติด้านสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจที่ดี มีสติปัญญา มีความรู้ความสามารถ มีความอดทน ขยันขันแข็ง ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก กล้าเผชิญปัญหาและอุปสรรคด้วยความมุ่งมั่น ถ้ามนุษย์ทุกคนมีคุณสมบัติดังกล่าวก็จะเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ซึ่งจะเป็นวัฒนธรรมที่ทุกคนในสังคมต้องปฏิบัติ เพราะจะทำให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข วินัยจึงเป็นคุณธรรมที่ควรสร้างและปลูกฝังให้ทุกคนใช้เป็นแนวทางสำหรับบังคับพฤติกรรมของตนเอง ทำให้บรรลุตามจุดหมายของชีวิตและประสบความสำเร็จในชีวิต เพราะฉะนั้นครูควรสร้างสรรค์วินัยให้เกิดแก่นักเรียน เมื่อนักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนจะทำให้สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนให้เป็นไปในทางที่ดีงาม จึงควรมีการปลูกฝังให้ยึดถือและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ถ้าหากในสังคมไม่มีการปลูกฝังและพัฒนาเด็กให้มีวินัยและมีคุณภาพแล้ว การพัฒนาสังคมและประเทศก็จะเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพจึงควรต้องปลูกฝังวินัยในตนเองให้เป็นพื้นฐาน ในที่สุดก็จะสามารถพัฒนาประเทศชาติให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากในการที่จะพัฒนาให้มนุษย์มีประสิทธิภาพและศักยภาพสูงสุด

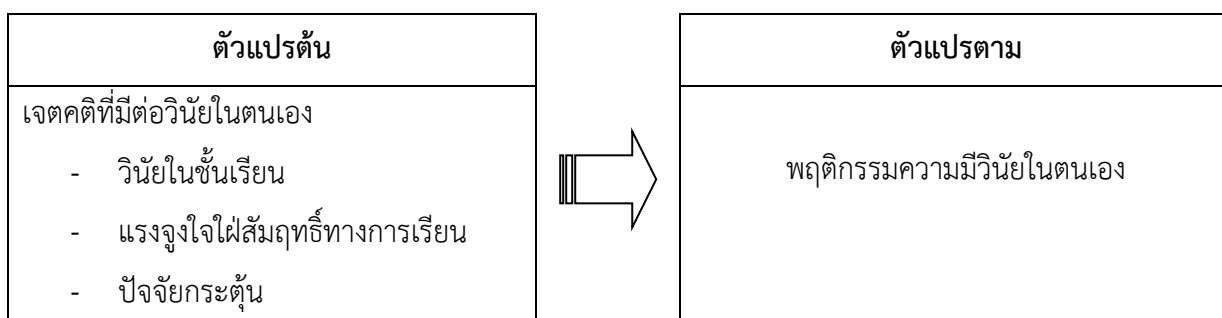
จากการที่ได้สอนใน 4 สัปดาห์แรก พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่ขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานเป็นนิสัย ทำให้ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ มีแนวคิดและพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างไม่มีเหตุผล การเรียนและพฤติกรรมไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของผู้วิจัย ผู้วิจัยจึงได้คิดค้น และเข้าแก้ปัญหาดังกล่าวโดยใช้วิธีการลงโทษนักเรียนที่ขาดระเบียบวินัย (มีหลายวิธี) ในรูปแบบของงานวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดี เป็นที่ต้องการของสังคม และตลาดแรงงานต่อไป

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย

เพื่อการแก้ปัญหานักเรียนขาดระเบียบวินัยในวิชาวิศวกรรมการทาง ของนักเรียนระดับชั้น ปวส.2 ม.6 กลุ่ม 1-2 สาขาวิชาช่างโยธา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 24 คน โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนมีระเบียบวินัย สามารถดำเนินชีวิตทั้งด้านการเรียน และการปฏิบัติตนอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย คือ นักเรียนในระดับ วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

ตัวแปรที่ศึกษา

- ตัวแปรต้น เจตคติที่มีต่อวินัยในตนเอง ได้แก่
 - วินัยในชั้นเรียน
 - แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - ปัจจัยกระตุ้น
- ตัวแปรตาม พฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่มีวินัยในตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีผลการเรียนอยู่ในระดับสูง
2. นักเรียนที่ได้รับการกระตุ้นให้มีวินัยในชั้นเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีผลการเรียนอยู่ในระดับสูง

นิยามศัพท์

ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองในการกระทำที่พึงาม โดยเกิดจากการสำนึกตัวขึ้นมาเองแม้จะมีอุปสรรคก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นซึ่งลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองประกอบด้วยพฤติกรรม 9 ด้านดังต่อไปนี้

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง มีความแน่ใจหรือมั่นใจในความสามารถของตนว่าจะกระทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างถูกต้องมีเหตุผลและเชื่อว่าการที่จะประสบผลสำเร็จได้ตามบุคคลนั้นตั้งใจเป็นผลมาจากความสามารถ ทักษะหรือการกระทำของตนเอง

2. มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี หมายถึง สามารถนำ ชักจูงแก้ปัญหาและดำเนินกิจกรรมของกลุ่มไปสู่เป้าหมายที่กำหนดรับผิดชอบต่อกลุ่มได้ มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนตลอดจนสนับสนุนกลุ่มเมื่อเป็นผู้ตามได้อย่างดี

3. มีความรับผิดชอบ หมายถึง การรู้จักขอบเขตภาระหน้าที่หรือบทบาทของตนปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีที่สุดเท่าที่สามารถทำได้และติดตามผลงานที่กระทำไปแล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เป็นผลสำเร็จยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำลงไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย

4. มีความตรงต่อเวลา หมายถึง การที่บุคคลทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้ตรงกับเวลาหรือให้สำเร็จตามเวลาที่กำหนดให้เช่น มาตรงตามเวลานัดหมายส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด

5. เคารพต่อกฎระเบียบของสังคมทั้งต่อหน้าและลับหลัง หมายถึง การประพฤติปฏิบัติโดยไม่ขัดกับกฎเกณฑ์ทั่วไปของสังคม รวมถึงการปฏิบัติตามระเบียบที่สังคมกำหนดไว้ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

6. มีความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมหรือความรู้สึกรู้สึกของบุคคลที่คิดและกระทำดังนี้ ไม่หลอกลวงตนเองและผู้อื่น ไม่ทุจริต ไม่หาผลประโยชน์ในทางมิชอบไม่เอาเปรียบผู้อื่นและ ละอายเกรงกลัวต่อบาป

7. มีความเสียสละ หมายถึง การยอมเสียสละสิทธิและยอมลำบากเพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่นโดยการช่วยเหลือผู้อื่นซึ่งได้รับความเดือดร้อนหรือประสบภัยพิบัติให้ได้รับความสะดวกและมีความสุขสบายมากขึ้น

8. มีความอดทนขยันหมั่นเพียร หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สำเร็จด้วยความมานะอดทนมีจิตใจเข้มแข็งไม่ยอมแพ้อุปสรรคที่เกิดขึ้นมีความพยายามอย่างสม่ำเสมอ มุ่งปฏิบัติหน้าที่การงานจนสำเร็จ

9. ยอมรับผลการกระทำของตน หมายถึง การที่บุคคลรู้ว่าสิ่งใดกระทำลงไปนั้นเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดีและเต็มใจที่จะแก้ไขสิ่งที่ไม่ดีนั้นๆ เช่นยอมรับผิดเมื่อกระทำความผิดยอมรับผลงานที่ได้กระทำไปทั้งที่ถูกต้องและที่ผิดพลาด

10. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความมุ่งมั่นของนักศึกษาที่จะทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ตามมาตรฐานสูงสุดหรือเป็นไปตามที่นักศึกษาวางไว้ โดยนักศึกษาได้ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ เมื่อมีอุปสรรคก็คิดหาทางแก้ไขโดยไม่ย่อท้อ

11. ปัจจัยกระตุ้น หมายถึง สิ่งที่เป็นแรงจูงใจในการสร้างวินัยในตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน พฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง หมายถึง การควบคุมบังคับพฤติกรรมการกระทำหรือการแสดงออกของตนเองเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองด้านการเรียน ด้านความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบต่อสังคม

12. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดให้กับกลุ่มทดลองซึ่งได้มาจากการที่ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์มีการร่วมมือในการแก้ปัญหาหรือกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกันผู้เรียนแต่ละคนจะเรียนรู้สิ่งต่างๆในกลุ่มด้วยตนเอง โดยวิเคราะห์พฤติกรรมของตนเองและสมาชิกในกลุ่มซึ่งเกิดขึ้นในขณะนั้น ตลอดจนแสดงความคิดเห็นและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมนั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครูอาจารย์และผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียนในระดับ ปวส.2 ม.6 กลุ่ม 1-2 สาขาวิชาช่างโยธา วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย ในการนำวิธีสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ไปใช้ในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองต่อไป
2. เพื่อจัดทำโปรแกรมสำเร็จรูปกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สำหรับครูประจำชั้นหรือครูแนะแนวใช้เป็นแบบแผนในการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบ หมายถึง กฎข้อบังคับที่ทุกคนต้องปฏิบัติ

วินัย หมายถึง การปฏิบัติตัวให้ถูกต้องตามระเบียบ

เมื่อคนเราอยู่รวมกันเป็นหมู่คณะ ต้องมีระเบียบวินัยเพื่อให้หมู่คณะนั้น ไม่วุ่นวาย ให้มีแต่ความเป็นระเบียบ สงบ เรียบร้อยผู้นำจะปกครอง ผู้น้อยได้สะดวกมากขึ้น เพราะผู้น้อยทุกคนปฏิบัติตามกฎ หรือเคารพในระเบียบวินัยนั่นเองบ้านเมืองใดมีระเบียบวินัย บ้านเมืองนั้นจะสวยงาม เป็นระเบียบ เรียบร้อย สงบ ร่มเย็นต่างจากบ้านเมืองที่ขาดระเบียบวินัย จะวุ่นวาย ทะเลาะเบาะแว้งอาจจะถึงทำร้าย ฆ่ากัน ไม่ต่างอะไรกับสัตว์ป่า และจะทำให้บ้านเมืองนั้น ไม่น่าอยู่ ไม่น่าดู ถ้าทุกคนอยากเห็นบ้านเมืองของเรา สวยงาม น่าอยู่ น่าดู ต้องเริ่มที่ตัวเราก่อน เตือนตัวเองทุกครั้งที่เราจะทำตัวไม่ถูกต้อง ผิดระเบียบขาดวินัย และเมื่อเราเตือนตัวเองได้แล้วคนต่อไปที่เราจะช่วยเตือนคือญาติพี่น้องเพื่อนฝูง

สรุป ถ้าทุกคนเคารพระเบียบวินัย ไปไหนมาไหน ใครเห็นใครก็ชื่นชม ส่งผลดีถึงประเทศ เมื่อมีชาวต่างประเทศมาเที่ยวประเทศ หรือสถานที่ ๆ เราอยู่อาศัย เขาก็จะกล่าวถึงประเทศของเราว่า สวยงาม มีระเบียบวินัย เขาก็จะอยากมาเที่ยวเมืองเราบ่อย ๆ เงินทองเขาก็นำเอาออกมาใช้จ่ายซื้อของใช้ของกิน เราก็จะเป็นประเทศที่ถูกกล่าวขวัญร่ำลือ ว่าเป็นประเทศที่มีระเบียบวินัยดี และ ประชาชนของเราจะร่ำรวยในที่สุด

1. ความหมายของเจตคติ

เจตคติเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้น ๆ ไปในทิศทางหนึ่ง อาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขบวนการการอบรมให้การเรียนรู้ระเบียบวิธีของสังคม ซึ่งเจตคตินี้จะแสดงออกหรือปรากฏให้เห็นชัดในกรณีที่สิ่งเร้านั้นเป็นสิ่งเร้าทางสังคม

2. องค์ประกอบของเจตคติ

องค์ประกอบของเจตคติมี 3 ประการ ได้แก่

1. ด้านความคิด (Cognitive Component) หมายถึง การรับรู้และวินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับแสดงออกมาในแนวคิดที่ว่าอะไรถูก อะไรผิด

2. ด้านความรู้สึก (Affective Component) หมายถึง ลักษณะทางอารมณ์ของบุคคลที่สอดคล้องกับความคิด เช่น ถ้าบุคคลมีความคิดในทางที่ไม่ดีต่อสิ่งใด ก็จะมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย จึงแสดงออกมาในรูปของความรู้สึกไม่ชอบหรือไม่พอใจ

3. ด้านพฤติกรรม (Behavior Component) หมายถึง ความพร้อมที่จะกระทำซึ่งเป็นผลมาจากความคิดและความรู้สึก และจะออกมาในรูปของการยอมรับหรือปฏิเสธ การปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ

3. ความหมายของวินัย

วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตน ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่คนเห็นว่ามีค่าทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมนั้นเกิดจากความต้องการและความเชื่อหรืออุดมคติของตน โดยไม่ได้เกิดจากการถูกบังคับจากอำนาจภายนอก กฤษณี ภูพัฒน์ (2538 : 7) การมีวินัยในตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการทำกิจการงานต่าง ๆ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นปกติสุข หากพิจารณาถึงมูลเหตุหลักของปัญหาต่าง ๆ ในสังคมไม่ว่าจะเป็นปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหามลภาวะต่าง ๆ และปัญหาอื่น ๆ อีกมากมายนั้น จะเห็นได้ว่าเกิดจากการที่บุคคลผู้ก่อปัญหาขาดวินัยในตนเอง จึงไม่สามารถควบคุมให้ตนเองปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมหรือสิ่งที่ถูกต้องดีงามได้ การมีวินัยในตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลและความเป็นไปของสังคม

โกชัย วงศ์สุธา (2546:20) ให้ความหมายของวินัยในตนเองว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมตนเองที่จะปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะเกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือส่วนรวม โดยเกิดจากความรู้สึกสำนึกภายในตนเอง ไม่มีความรู้สึกว่าถูกบังคับให้กระทำในสิ่งนั้น ๆ

สินีนากู ปลื้มมะลัง (2547 :33) กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังไว้โดยเกิดจากความสำนึกว่าเป็นค่านิยมที่ดีงามแต่ทั้งนี้จะต้องไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นผลที่ทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนเองและบุคคลอื่นในอนาคต และจะต้องเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่ตนเองและบุคคลอื่นโดยไม่ขัดต่อกฎ ระเบียบของสังคมและสิทธิของผู้อื่น

อิงลิชและอิงลิช (สินีนากู สุทธจินดา 2543:16; อ้างอิงจาก English and English 1958 : 487) ได้ให้ความหมายของการมีวินัยในตนเองว่า วินัยในตนเองเป็นลักษณะของการนำตนเอง การควบคุมหรือการบังคับตนเองโดยอาศัยแรงจูงใจที่สัมพันธ์กับอุดมคติที่บุคคลสร้างขึ้นสำหรับตนเอง หรือเป็นการควบคุมตนเองหมายถึง ความสามารถในการรู้จักบังคับหรือควบคุมพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เป็นแรงกระตุ้น หรือเป็นการเสริมแรงให้เกิดพฤติกรรมที่มีเป้าหมายที่ดีกว่าเดิม

สินีนากู สุทธจินดา (2543:16) ได้ให้ความหมาย วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังไว้ โดยเกิดจากความสำนึกว่าเป็นค่านิยมที่ดีงาม แต่ทั้งนี้จะต้องไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นผลที่ทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนเองและบุคคลอื่นในอนาคตและจะต้องเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่ตนเองและบุคคลอื่น โดยไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคมและสิทธิของผู้อื่น

4. ประเภทของวินัย

หลักสำคัญของวินัยมีไว้เพื่อควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมนั้น ๆ ให้อยู่ในกรอบปฏิบัติเดียวกัน ด้วยเหตุที่แต่ละคนต่างมีภูมิหลังที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นสภาวะแวดล้อม ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนความเชื่อ ค่านิยมต่าง ๆ จึงเป็นสาเหตุหลักที่ส่งผลให้สมาชิกในสังคมแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ดังนั้นการมาอยู่รวมกันจึงอาจทำให้เกิดการกระทำตามความพึงพอใจของตนเอง ฉะนั้นการมีแนวทางปฏิบัติเดียวกันจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยภายในสังคม จึงได้มีการแบ่งประเภทของวินัยเป็น 4 ประเภท คือ

1. วินัยในตนเอง
2. วินัยในห้องเรียน
3. วินัยในโรงเรียน
4. วินัยทางสังคม

แต่โดยส่วนใหญ่แล้วการแบ่งประเภทของวินัยโดยใช้เกณฑ์แหล่งที่มาของอำนาจที่ใช้ในการควบคุมพฤติกรรม สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. วินัยภายนอก หรือ ส่วนรวม หรือวินัยสำหรับหมู่คณะ (External Authority Discipline) วินัยที่ออกมาจากอำนาจภายนอก เพื่อบังคับให้บุคคลทุกคนในสังคมปฏิบัติตามเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย ดังนั้นการที่บุคคลใดประพฤติปฏิบัติตามที่ด้วยความเกรงกลัวอำนาจหรือการลงโทษ จึงเป็นการปฏิบัติตามที่บุคคลอยู่ในภาวะจำยอมจากการถูกควบคุม เพื่อป้องกันมิให้เกิดการไม่ปฏิบัติตามวินัยซึ่งถูกกำหนด แต่ทั้งนี้โดยส่วนใหญ่แล้ววินัยประเภทนี้จะตั้งกฎเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติไว้เป็นกลาง ๆ ดังนั้นทุกคนจึงสามารถประพฤติปฏิบัติตามได้

2. วินัยในตนเอง (Self - Discipline) หมายถึง แนวทางที่บุคคลเลือกปฏิบัติเพื่อบังคับตนเองให้ปฏิบัติตาม ทั้งนี้เกิดจากความสมัครใจโดยมิได้ถูกบังคับ ควบคุมจากอำนาจภายนอกแต่อย่างใด และข้อปฏิบัติดังกล่าวจะต้องไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคม ทั้งนี้เพื่อเป้าหมายหลักคือ การเกิดความสุขภายในสังคม

วินัยในตนเอง จึงเป็นความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรมให้เป็นไปตามความต้องการของตน โดยมีได้เกิดจากการถูกบังคับจากอำนาจภายนอก หากแต่เกิดจากแรงกระตุ้นภายในของตัวบุคคลนั้น อันเป็นผลสืบเนื่องจากการเกิดการเรียนรู้ว่าเป็นค่านิยมที่ดี ซึ่งสอดคล้องตามกฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผนของสังคม และไม่ก่อให้เกิดความยุ่งยากเดือดร้อนแก่ตนเองและไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ทั้งนี้ แม้ว่าจะมีสิ่งเร้าจากปัจจัยภายนอกและภายใน ก็ไม่เป็นอุปสรรคในการที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างที่ดีตนหวังไว้

5. คุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเอง

การที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคุณภาพของประชากร ซึ่งการพัฒนาประเทศให้ลุล่วงดังเป้าหมายนั้น สิ่งสำคัญที่สุดจะต้องพัฒนาคุณภาพประชากรให้เป็นบุคคลที่มีวินัยในตนเอง และการปลูกฝังวินัยในตนเองให้แก่เยาวชน จึงเป็นการพัฒนาบุคคลที่จำเป็นยิ่ง มีนักการศึกษาและผู้วิจัยได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเองไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2537 : 5-6) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวินัยไว้ดังนี้

1. ด้านครอบครัว การที่สมาชิกในครอบครัวมีวินัยไม่ว่าจะเป็นวินัยภายนอกหรือวินัยภายในตนเอง ย่อมก่อให้เกิดความไว้วางใจเชื่อมั่นระหว่างสมาชิก ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัว โดยเฉพาะสมาชิกผู้เยาว์ของครอบครัวเมื่อเติบโตขึ้นจากครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดีย่อมเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี มีความมั่นคงทางจิตใจ กล้าที่จะเรียนรู้และปรับตัวในสิ่งใหม่ ๆ อันจะเป็นกำลังที่สำคัญในการช่วยพัฒนาประเทศสืบไป

2. ด้านสังคม เมื่อกลุ่มคนในสังคมมีการรักษาระเบียบวินัย เคารพกฎเกณฑ์ของสังคมร่วมกัน เช่น การช่วยกันรักษาสาธารณสมบัติ การเคารพและไม่ล่วงเกินสิทธิของผู้อื่น การปฏิบัติตามประเพณีแบบแผนปฏิบัติของสังคม ก็จะทำให้การดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันของบุคคลเป็นไปอย่างสงบสุข

3. ด้านเศรษฐกิจ ในสภาพสังคมไทยปัจจุบันที่มีการดำเนินงานทางภาคธุรกิจอย่างรวดเร็วโดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ เวลาจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่ง ซึ่งผู้ดำเนินการทางธุรกิจจะต้องรักษาและใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด ดังนั้นการมีวินัยตรงต่อเวลา จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนั้น การมีวินัยในตนเองเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ในการดำเนินงานทางธุรกิจก็มีส่วนสำคัญยิ่งที่จะทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมีความเจริญเติบโตเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการเมือง การที่ประชากรในสังคมไทยมีความเคารพยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่นที่แตกต่างไปจากตน และตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตนในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยในฐานะประชาชนอย่างกว้างขวางรวมทั้งการบริหารราชการแผ่นดินด้วยความซื่อสัตย์สุจริตของนักการเมืองฝ่ายรัฐบาล และการหมั่นตรวจสอบการบริหารงานของคณะรัฐบาลอย่างใกล้ชิดด้วยความตระหนักในหน้าที่ของพรรคฝ่ายค้านอย่างแท้จริง สิ่งเหล่านี้เป็นวินัยในตนเองที่สำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนาทางการเมืองของประเทศ เป็นไปได้โดยง่าย

สินีนาฏ สุทธจินดา (2543 : 35) กล่าวว่า วินัยจะช่วยกำหนดทิศทางให้สมาชิกในสังคมประพฤติปฏิบัติในแนวทางเดียวกันเพื่อความสงบเรียบร้อยของส่วนรวม ถ้าหากปราศจากวินัยแล้วการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมแต่ละกลุ่มก็ย่อมจะวุ่นวายสับสน เพราะแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกัน ทั้งในระดับการศึกษา ความรู้ จิตใจ การอบรมเลี้ยงดู และความต้องการในด้านต่าง ๆ เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันถ้าคนในสังคมนั้น ๆ มีวินัยในตนเองจะทำให้บุคคลนั้นมีความประพฤติที่มีเหตุผล มีความอดทน มั่นคงทางอารมณ์และเป็นผู้มีจริยธรรม ซึ่งจะทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข การพัฒนาวินัยในตนเองแก่เด็กหรือเยาวชนจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะช่วยทำให้เด็กหรือเยาวชนรู้จักดำเนินชีวิตของตนอย่างถูกต้องมีเหตุผลและเลือกทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมอยู่อย่างมีความสุขไม่สร้างปัญหาให้แก่สังคมที่ตนอยู่และยังช่วยพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นด้วย

6. คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง

กฤษณี ภูพัฒน์ (2538 : 8) สรุปว่าบุคคลที่มีวินัยในตนเองจะมีคุณลักษณะและพฤติกรรม ดังนี้

1. มีความรับผิดชอบ
2. เชื้อมั่นในตนเอง
3. มีความตั้งใจจริง จิตใจมั่นคง
4. มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ไม่เกรงใจโดยปราศจากเหตุผลและมีความเคารพสิทธิของผู้อื่น
5. ทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม
6. มีลักษณะความเป็นผู้นำ
7. มีความอดทน
8. มีความซื่อสัตย์ จริงใจ มีเหตุผล

ศิริลักษณ์ เกิดจันทร์ตรง (2540 : 37) ได้สรุปผู้ที่มีวินัยในตนเองมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ดังนี้

1. ความมีระเบียบวินัย
2. ความรับผิดชอบ
3. ความขยันหมั่นเพียร
4. ความซื่อสัตย์สุจริต
5. ความอดทน
6. ความสามัคคี

7. ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง

ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง เชื่อว่าการเกิดวินัยแห่งตนของบุคคลจะต้องมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกเกิดจนกระทั่งเติบโตขึ้นมา จุดเริ่มต้นคือความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับมารดา หรือผู้เลี้ยงดู อันจะนำไปสู่ความสามารถควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้น ซึ่งสินีนาฏ สุทธจินดา (2543 : 20-21) ได้อธิบายถึงทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง โดยยึดแนวทฤษฎีที่สำคัญ 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีของเมาเรอร์ (Mower) ซึ่งว่าด้วยการกำเนิดของการควบคุมตนเองหรือการมีวินัยในตนเอง และทฤษฎีของเพคและแฮวิเกฮิสต์ (Peck and Havighurst) ซึ่งว่าด้วยการพัฒนาการของแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือการมีวินัยในตนเอง โดยยึดการควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกเป็นหลัก ซึ่งมีหลักการสำคัญดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของเมาเรอร์ (Mower) การเกิดวินัยในตนเองของบุคคลนั้น นักจิตวิทยาทั้งหลายเชื่อว่าจะต้องมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกเกิดจนกระทั่งเติบโตขึ้นมา สิ่งสำคัญคือความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดู อันจะเป็นทางนำไปสู่ความสามารถในการให้รางวัลตนเองหรือความสามารถควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้น ซึ่งเมาเรอร์ได้อธิบายว่าทารกหรือเด็กจะต้องเรียนรู้จากผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยที่การเรียนรู้นี้จะเกิดในภาพอันเหมาะสมเท่านั้น การเรียนรู้ของทารกหรือเด็กนี้จะเกิดขึ้นหลายระดับและมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

บุคคลที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของทารกหรือเด็กคือบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูซึ่งเป็นผู้ที่บำบัดความต้องการของทารก เช่น หิวก็ได้ตมนม ร้อนก็ได้อาบน้ำ ยุ่งกัด้ก็มีผู้ปัดให้ ฯลฯ เมื่อทารกได้รับการบำบัดความต้องการก็จะรู้สึกสบาย พอใจและมีความสุขความรู้สึกของทารกนี้จะรุนแรงมาก และติดตรึงอยู่ในสำนึกของทารกไปจนเติบโตขึ้น การที่ทารกได้รับการบำบัดความต้องการจนรู้สึกสบาย พอใจและมีความสุขนั้น สิ่งที่เกิดควบคู่กับเหตุการณ์นี้อยู่เสมอทุกครั้งก็คือการปรากฏตัวของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูในขณะที่มาปรนนิบัติเด็ก การบำบัดความต้องการของเด็กกับบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูเป็นสิ่งควบคู่กันเสมอในการรับรู้ของเด็กจึงถ่ายทอดมายังบิดามารดา ทำให้การปรากฏตัวของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูก่อให้เกิดความพอใจและความสุขแก่เด็กได้ เด็กจึงเกิดความรักและพอใจในบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูตน ซึ่งเมอเรอร์เชื่อว่าการรักและพอใจบิดามารดานั้นจะต้องเกิดจากการเรียนรู้เช่นนี้โดยมีความสุข ความพอใจที่ได้รับการบำบัดความต้องการมาก่อน ถ้าไม่มีเหตุการณ์เช่นนี้ในเด็ก เช่น เมื่อหิวก็ไม่ได้กิน หรือได้กินนมไม่หิว เด็กก็จะไม่เกิดความสุขพอใจ เด็กก็จะมีรากฐานในการที่จะเรียนรู้ที่จะรักและพอใจบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูตน นั่นก็คือบุคคลที่สำคัญต่อการเรียนรู้เริ่มแรกของทารกหรือเด็กก็คือบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูซึ่งอาจจะเป็นบิดามารดาหรือผู้อื่นก็ได้

ความรักและความผูกพันของเด็กก็นำไปสู่การปฏิบัติตามคำอบรมสั่งสอน หรือการเลียนแบบผู้ที่ตนรักและพอใจ กล่าวคือ จากความรักและพอใจของเด็กของเด็กที่มีต่อบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดู จึงทำให้เมื่อบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูมีการอบรมสั่งสอนเด็กหรือมีการกระทำหรือพูดจาอย่างไรก็จะเกิดการทำตามหรือเลียนแบบคำพูด หรือการกระทำตามที่บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูสั่งสอน หรือตามที่เห็นบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูกระทำ ซึ่งการกระทำของเด็กเช่นนี้จะทำให้เขาเกิดความสุขความพอใจได้เอง อันเป็นลักษณะการให้รางวัลและชมเชยตนเองโดยบุคคลไม่ได้หวังผลจากภายนอก การเลียนแบบผู้เลี้ยงดูตนของเด็กจะทำทั้งที่ดีและไม่ดีเท่า ๆ กันตราบเท่าที่ลักษณะนั้นเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรักและพอใจ เช่น ถ้าเด็กเห็นผู้เลี้ยงดูสูบบุหรี่เสมอเมื่อเด็กสูบบุหรี่บ้างก็จะมีสุขความพอใจ เพราะเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรักตนพอใจมาก่อน ความสามารถในการให้รางวัลตนเองนี้ เมอเรอร์เชื่อว่าเป็นลักษณะที่แสดงถึงการบรรลุนิติภาวะทางจิตของบุคคลนั้น โดยจะปรากฏขึ้นในเด็กปกติที่อายุประมาณ 8-10 ขวบ และจะพัฒนาต่อไปจนสมบูรณ์ เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ฉะนั้นผู้ที่บรรลุนิติภาวะทางจิตอย่างสมบูรณ์ จึงเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะควบคุมตนให้ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผลในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ในการโต้ตอบเมื่อเกิดความคับข้องใจ เมื่อเกิดความกลัว ในการมีความรักและการมีอารมณ์ต่าง ๆ ฯลฯ ส่วนผู้ที่ขาดวินัยในตนเองหรือขาดการควบคุมตนเองก็เพราะไม่ได้ผ่านการเรียนรู้ตั้งแต่วัยทารก จึงกลายเป็นบุคคลที่ขาดความยับยั้งชั่งใจในการกระทำและกลายเป็นผู้ทำผิด กฎเกณฑ์และกฎหมายของบ้านเมืองอยู่เสมอ ในรายที่รุนแรงอาจกลายเป็นอาชญากรเรื้อรังหมดโอกาสที่จะแก้ไข

ดังนั้น จากทฤษฎีของเมอเรอร์ การเกิดวินัยในตนเองนั้น พื้นฐานที่ดีคือความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับมารดา โดยมีความรัก ความห่วงใยซึ่งกันและกัน ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูสั่งสอนเพื่อเติบโตขึ้นและพัฒนาขึ้นเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งจิตสำนึกนั้นจะแสดงพฤติกรรมที่ติงามสืบต่อไป

2. ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือการมีวินัยในตนเองของเพคและแฮวิกเฮิสต์ (Peck and Havighurst) เชื่อว่าการควบคุมของอีโก (Ego-Control) และการควบคุมของซูเปอร์อีโก (Super Ego-Control) ร่วมกันช่วยให้เกิดความต้องการแสดงพฤติกรรมเพื่อผู้อื่นอย่างสมเหตุสมผล นักทฤษฎีทั้งสองเห็นว่า

พลังควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกในบุคคลจะมีมากหรือน้อยก็ได้ และบุคคลแต่ละคนจะมีพลังควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกในระดับที่ไม่เท่ากัน อันเนื่องมาจากการได้รับความรู้ทางจริยศึกษาที่ทำให้ทราบถึงผลที่จะเกิดจากการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ในแต่ละบุคคลจะมีระดับไม่เท่ากัน ซึ่งจะส่งผลไปยังการมีวินัยในตนเองหรือการควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกที่ต่างระดับกัน ดังนั้นนักทฤษฎีทั้งสองจึงได้จำแนกลักษณะของบุคคลออกเป็น 5 ประเภทดังนี้

2.1 พวกปราศจากจริยธรรม (Amoral Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกที่น้อยมาก โดยบุคคลจะเป็นผู้ที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและเห็นแก่ตัวฝ่ายเดียว โดยที่ไม่เรียนรู้ที่จะให้แก่ผู้อื่น เป็นผู้ที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ และจะกระทำการต่าง ๆ อย่างไม่ไตร่ตรอง บุคคลประเภทนี้ถูกควบคุมโดยความเห็นแก่ตัวของตนเองและเป็นผู้ขาดวินัยในตนเองหรือมีน้อยมาก

2.2 พวกเอาแต่ได้ (Expedient Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกน้อยแต่พลังควบคุมของซูเปอร์อีโกมีมากขึ้น แต่ก็ยังจัดอยู่ในประเภทปานกลางค่อนข้างน้อย บุคคลประเภทนี้จะยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และกระทำทุกอย่างเพื่อความพอใจและผลได้ของตนเอง เป็นคนที่ไม่จริงจังจะยอมอยู่ใต้การควบคุมของผู้มีอำนาจถ้าจะทำให้เขาได้รับผลที่ต้องการได้ เป็นผู้มีวินัยในตนเองน้อย ลักษณะนี้จะปรากฏตั้งแต่วัยเด็กตอนต้นและในคนบางประเภทจะติดตัวไปจนตลอดชีวิต

2.3 พวกคล้อยตาม (Conforming Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกน้อยเหมือนคน 2 ประเภทแรก แต่มีพลังควบคุมของซูเปอร์อีโกมากกว่า คืออยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก คนพวกนี้จะยึดพวกพ้องเป็นหลัก และคล้อยตามผู้อื่น โดยไม่ต้องไตร่ตรอง บุคคลประเภทนี้อยู่ภายใต้การควบคุมของสังคมและกลุ่ม เป็นผู้มีวินัยในตนเองระดับปานกลางแต่ไม่แน่นอน

2.4 พวกตั้งใจจริงแต่ขาดเหตุผล (Irrational Conscientious Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกปานกลาง แต่มีพลังควบคุมของซูเปอร์อีโกมาก จนเป็นผู้ที่ยอมรับกฎเกณฑ์และค่านิยมทางสังคมเข้าไปเป็นลักษณะของตนเองจะเป็นผู้ที่ทำตามกฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างยึดมั่นและมีศรัทธา เป็นผู้ที่ถูกควบคุมโดยค่านิยมและปทัสถานของสังคม เป็นผู้มีวินัยในตนเองค่อนข้างมากแต่ยังไม่สมบูรณ์ บุคคลประเภทนี้จะทำตามกฎอย่างเคร่งครัด โดยเห็นว่ากฎเกณฑ์นั้นเป็นของศักดิ์สิทธิ์ แม้จะก่อให้เกิดผลเสียแก่ผู้อื่นก็ไม่สนใจ บุคคลประเภทนี้จะเป็นหลักของชุมชน เพราะมีความมั่นคงในความเชื่อและการกระทำ คนอื่นเห็นได้ง่าย แต่การขาดความยืดหยุ่นอย่างมีเหตุผลของคนประเภทนี้จึงยังเป็นคนประเภทที่ไม่สมบูรณ์ทางจริยธรรม

2.5 พวกเห็นแก่ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล (Rational Altruistic Person) คือ บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกมากและพลังควบคุมของซูเปอร์อีโกก็มากด้วย จนเกิดสมดุลระหว่างการปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของสังคมและความสมเหตุสมผลโดยเห็นแก่ผู้อื่นทั่วไปเป็นหลัก บุคคลประเภทนี้มีความสามารถควบคุมตนเองอย่างมีเหตุผล มิได้ตกอยู่ในอิทธิพลของกลุ่มในสังคมหรืออยู่ใต้อิทธิพลของกฎเกณฑ์อย่างปราศจากเหตุผล เป็นผู้มีวินัยในตนเองสูงมาก จะเป็นผู้ที่ตระหนักถึงผลของการกระทำของตนต่อผู้อื่น ก่อนจะทำอะไรต้องพิจารณาอย่างมีเหตุผลเพื่อผู้อื่น พร้อมทั้งจะร่วมมือกับสังคม มีความรับผิดชอบและให้ความเคารพเพื่อนมนุษย์โดยทั่วไป มีความต้องการที่จะเสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม บุคคลประเภทนี้มีไม่มากนักในแต่ละสังคม แต่นักทฤษฎีทั้งสองเชื่อว่าเป็นบุคลิกภาพที่พัฒนาถึงขีดสุดของมนุษย์

8. แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาความมีวินัยในตนเองให้กับผู้เรียน

การที่จะให้บุคคลมีวินัยในตนเองนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนาส่งเสริมวินัยในตนเองอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นการส่งเสริมวินัยในตนเองจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพราะจะทำให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองและสังคม ดังนั้นครูจึงซึ่งนักการศึกษาและนักวิจัยได้สรุปไว้ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2537 : 12) ได้แนะแนวทางในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง ดังนี้

1. สร้างบรรยากาศที่มีการผ่อนคลาย
2. ให้โอกาสเด็กริเริ่มทำกิจกรรมอย่างอิสระ
3. สนับสนุนให้เด็กมีโอกาสคิดและตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล
4. เปิดโอกาสให้เด็กช่วยกันสร้างข้อตกลง
5. แสดงความชื่นชมเมื่อเด็กปฏิบัติตามข้อตกลง ให้กำลังใจ และช่วยเหลือเด็กที่ยังไม่สามารถปฏิบัติ

ตามข้อตกลง

6. ทบทวนสิ่งที่เด็กกระทำ โดยการถามหรือชมเชย

ณัฐพร สตาการณ์ (2540 : 27) กล่าวว่า การเสริมสร้างวินัยในตนเองให้เยาวชน ควรเป็นวินัยที่ตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความเต็มใจมากกว่าวินัยที่มีรากฐานมาจากคำสั่งการ บังคับหรือการลงโทษ และควรได้รับการฝึกให้มีขึ้นตั้งแต่วัยเยาว์เป็นต้นไป

ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามวิธีการที่จะช่วยฝึกวินัยในตนเอง ดังตัวอย่างที่ ทองคุณ หงส์พันธ์ (2531, หน้า 87:อ้างถึงในสุชา ไอยราพงศ์, 2542, หน้า 172-173) ได้เสนอไว้คือ

1. การสร้างวินัยให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาในตนเอง เพราะความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองจะเป็นพื้นฐานที่จะทำให้คนเราเชื่อมั่นในการที่จะกำกับตนเองทำให้เกิดวินัยในตนเอง
2. การสร้างมโนธรรมสำนึกในฐานะสมาชิกของสังคม นั่นคือ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักว่าสังคมประกอบด้วยสมาชิกจำนวนมากอยู่ร่วมกัน และจุดหมายปลายทางของการอยู่ร่วมกันก็คือความสงบสุขเรียบร้อย ทุกคนจึงจำเป็นต้องเสียสละอิสรภาพส่วนตัวบางอย่าง ละเว้นสิ่งที่ตนปรารถนาบางประการซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อถึงเสรีภาพของบุคคลอื่น ในที่สุดสังคมก็จะอยู่ร่วมกันอย่างราบรื่น เกิดวินัยทั้งในตนเองและวินัยทางสังคมด้วย
3. การจัดทำปฏิทินชีวิต ซึ่งอาจจัดทำปฏิทินชีวิตเป็นรายวัน รายสัปดาห์ หรือรายเดือนก็ได้ การทำเช่นนี้น้อยๆก็ก่อให้เกิดภารกิจการทำงานที่เป็นกิจนิสัยโดยไม่มีใครต้องมาบังคับ
4. การฝึกให้เป็นคนตรงต่อเวลา เห็นคุณค่าของเวลาและรู้จักใช้เวลาให้คุ้มค่า
5. การพยายามทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง
6. การฝึกสมาธิ ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยให้จิตใจสงบ ทำให้ไม่ฟุ้งซ่าน ช่วยให้ทำอะไรก็ประสบความสำเร็จอย่างดียิ่ง ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ และเกิดความเชื่อมั่นในการที่จะควบคุมตนเองในการงานต่าง ๆ

จากความสำเร็จและแนวทางแห่งการพัฒนาการมีวินัยในตนเองที่นำเสนอมาชี้ให้เห็นว่าครูหรือโรงเรียนควรดำเนินการพัฒนาอย่างจริงจัง ให้ความสำคัญและต่อเนื่อง นอกจากนี้ควรสร้างความตระหนัก

และอาศัยพลังขากครอบครัวและชุมชนด้วยจึงจะสามารถหล่อหลอมเยาวชนให้เป็นผู้มีทิศทางเสียแห่งชีวิตนำพาตนเองให้อยู่ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่เต็มไปด้วยสิ่งยั่วยุและความกดดันต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดูดีภาพแห่งชีวิต สร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามแก่ตนเองและเกื้อกูลให้สังคมเข้มแข็งดังเจตนารมณ์แห่งการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

9. ความหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง แรงผลักดันหรือแรงกระตุ้นภายในที่ทำให้บุคคลมีความมุ่งมั่นที่จะกระทำการใด ๆ ไปสู่เป้าหมายให้สำเร็จให้จงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นแรงขับที่ทำให้การเรียนรู้ได้ผลมากขึ้น

แมคเคอแลนด์ ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง แรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ ที่ตนตั้งไว้ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะไม่ทำงานเพราะหวังรางวัลแต่ทำเพื่อจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 10 ลักษณะและความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ลักษณะสำคัญของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีลักษณะดังนี้

1. มีความทะเยอทะยาน
2. ชอบการแข่งขันและชอบทำงานท้าทาย
3. ตั้งความหวังหรือเป้าหมายไว้ค่อนข้างสูงแต่ก็จะกำหนดเป้าหมายไม่ให้ยากเกินไปหรือง่ายเกินไป
4. ชอบทำงานแข่งกับเวลา
5. อดทน มุ่งมั่นทำงานจนกว่าจะสำเร็จโดยไม่หวั่นไหวต่อสิ่งรบกวน
6. เลือกเพื่อนร่วมงานโดยให้ความสำคัญกับความสามารถในการทำงานเป็นอันดับแรก
7. สร้างผลงานโดยคำนึงถึงคุณภาพมากกว่าปริมาณ
8. ปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
9. ทำงานเต็มความสามารถเสมอไม่ว่าผลตอบแทนที่เป็นรางวัลหรือสิ่งของจะมากหรือน้อยก็ตาม
10. ทำงานเพื่อความเป็นเลิศของงานมากกว่าความมีชื่อเสียงเท่านั้น

ความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จากการศึกษาและวิจัยของนักจิตวิทยาพบว่าแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์มีความสำคัญดังนี้

1. บุคคลมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จสูงและด้วย มาตรฐานที่ดีเยี่ยมมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำหรือไร้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
2. บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ประสบความสำเร็จในงานที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณและภาษากับงานที่ต้องใช้ปัญญาในการคิดแก้ปัญหาดีกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำหรือไร้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
3. บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง สามารถรักษาระดับผลการเรียนที่ดีของตนในระดับมัธยมศึกษาไว้ได้จนถึงระดับอุดมศึกษา

4. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสำคัญต่อบุคคลทั้งในด้านการศึกษาและอาชีพ เช่น ความสำเร็จทางการศึกษาจากสถาบัน หรือความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ด้านการดำเนินชีวิตส่วนตัวในสังคม เช่น การได้แต่งงาน หรือการบุคลิกภาพที่ดี ด้านการประกอบ กิจกรรมพิเศษ (เช่น การเล่นกีฬา หรือการให้บริการแก่สังคม) และด้านการประกอบดำเนินชีวิตในครอบครัว เช่น การเป็นพ่อแม่ หรือการมีความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว

จากความหมายและความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ดังกล่าวทำให้เห็นได้ว่าถ้าผู้เรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีความมานะและมุ่งมั่นที่จะศึกษาและเล่าเรียนให้ประสบความสำเร็จให้จงได้

10. การลงโทษ (Punishment)

พฤติกรรมที่ไม่ดี หากสะสมนานๆโดยไม่รีบจัดการแก้ไขตั้งแต่แรก อาจก่อให้เกิดปัญหาตามมาได้ การปรับพฤติกรรมมีหลายวิธีและการลงโทษก็เป็นเพียงวิธีการหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ได้ ถ้าใช้การลงโทษด้วยความเหมาะสม ก็จะได้ผลดีตามที่ต้องการได้

การลงโทษ หมายถึง การให้แรงกระตุ้นเพื่อช่วยลดหรือหยุดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ส่วนใหญ่จะใช้ในกรณีที่พฤติกรรมนั้นอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อน อาจเป็นอันตรายต่อตนเองหรือผู้อื่น หรือกรณีที่วิธีการให้รางวัลกับพฤติกรรมที่เหมาะสมใช้ไม่ได้ผลแล้ว โดยแบ่งออกเป็น 2 แบบคือ

1. การลงโทษแบบให้แรงกระตุ้นที่เด็กไม่ชอบ เช่น การถูกด่าหรือถูกตีทำร้ายร่างกาย
2. การลงโทษแบบถอนแรงกระตุ้นที่เด็กชอบ เช่น การเสียสิทธิต่างๆ หรือโดนริบรางวัลที่สะสมไว้

การลงโทษแบบไม่รุนแรงมากเกินไป (แบบที่ 2) จะสามารถลดหรือหยุดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ในบางกรณี ในขณะที่การลงโทษที่รุนแรง (แบบที่ 1) จะไม่สามารถลดหรือหยุดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้เลย ควรใช้วิธีการลงโทษในพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมควบคู่ไปกับการให้แรงเสริมทางบวกกับพฤติกรรมที่เหมาะสมด้วย จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการลดหรือหยุดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและเพิ่มพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ดียิ่งขึ้น

ผลเสียของการใช้วิธีการลงโทษ

1. พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จะหายไปเพียงชั่วคราวเท่านั้น
2. การลงโทษบางอย่างอาจจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมไม่เหมาะสมเพิ่มขึ้นได้ เช่น การดูเสียงดัง อาจทำให้เด็กรู้สึกว่าได้เป็นจุดสนใจ จึงไม่ยอมแก้ไข
3. การลงโทษทางร่างกาย เช่น การตี ความเจ็บอาจทำให้เด็กโกรธแค้นจนลืมนึกว่าตนเองโดนลงโทษเรื่องอะไร เพราะอะไร
4. การลงโทษที่ทำให้เด็กมีอารมณ์และรู้สึกไม่ดีต่อผู้ลงโทษ จะมีผลต่อสัมพันธภาพทั้งสองฝ่ายและนำไปสู่พฤติกรรม การโกหก หลบเลี่ยง หลีกหนี
5. การลงโทษที่บ่อยหรือรุนแรง จะทำให้เด็กเลียนแบบ นำไปสู่พฤติกรรมก้าวร้าว
6. การลงโทษไม่ได้อธิบายพฤติกรรมที่อยากให้เด็กทำ

7. การลงโทษที่ทำให้เกิดความเจ็บปวดทางร่างกายและจิตใจ ก่อให้เกิดผลเสียต่อบุคลิกภาพเด็ก เช่น ซึมเศร้า ขาดความมั่นใจในตนเอง

รูปแบบของการลงโทษที่มีประสิทธิภาพ

1. การหยุดพักกิจกรรมที่ทำอยู่ชั่วคราว (Time out) คือการนำเด็กออกจากกลุ่มเพื่อนไปนั่งเก้าอี้ในมุมสงบ ห้องว่าง หรือนั่งเอาศีรษะพุกกับโต๊ะ เพื่อให้เด็กสงบและหยุดแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมนั้น วิธีนี้ใช้ได้ดีในพฤติกรรมรบกวนผู้อื่น ไม่ยอมทำตามกฎกติกา ก้าวร้าว อาละวาด (เหมาะกับเด็กวัย 2 – 6 ปี)

ข้อควรปฏิบัติ

1. การแยกเด็ก ต้องอยู่ในที่ที่เด็กอยู่ในสายตาเราตลอดเวลา ห้ามทิ้งเด็กไว้ตามลำพัง
2. ไม่ควรให้เด็กใช้เป็นช่องทางหลบหนีสถานการณ์ที่เด็กไม่ชอบ
3. เด็กอายุ 2 ปี ไม่ควรใช้เวลา time out เกิน 2 นาที สามารถเพิ่มเวลาตามลำดับอายุ ปีละ 1 นาที เช่น 6 ขวบไม่ควรเกิน 6 นาที ควรบอกให้เด็กรู้ว่าจะให้เด็กสงบนานกี่นาที ถ้าเด็กส่งเสียงรบกวนให้เพิกเฉย
4. ไม่ควรใช้จนเป็นการรบกวนผู้อื่นมากเกินไป
5. เด็กควรเดินไปที่มุมสงบเอง ไม่ควรจับตัวเด็กไป ยกเว้นเด็กกำลังอาละวาดซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นเป็นอันตรายได้ ถ้าเด็กไม่ยอมไป ให้เริ่มกตนาฬิกาจับเวลาและบอกเด็กว่าเวลา time out จะเพิ่มขึ้นตามเวลาที่เด็กยังนั่งอยู่ที่นั่น
6. ถ้าเด็กออกจากมุมสงบโดยไม่ได้รับอนุญาต บอกให้เด็กกลับไปและเริ่มต้นจับเวลาใหม่
7. ถ้าเด็กทำเสียงรบกวน ให้เพิกเฉย แต่ถ้าไม่หยุด ให้เพิ่มเวลา time out และบอกให้เด็กทราบเหตุผล ไม่ได้เถียงกับเด็กหรือสอนเด็ก
8. เมื่อเด็กทำได้ตามที่กำหนดควรให้แรงเสริมทางบวกทันที เช่น การชมถึงความพยายามในการควบคุมอารมณ์ของเขา

2. การเสียค่าปรับ (Response Cost) คือการปรับ รับของ หักคะแนนที่เด็กสะสมไว้เพื่อแลกรางวัล หรือการถอนสิทธิต่างๆ เมื่อเด็กทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม วิธีนี้จะใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพกับพฤติกรรมก้าวร้าว รบกวน หุนหันพลันแล่นและเฉื่อยชา และจะยิ่งมีประสิทธิภาพมากขึ้นถ้าใช้ร่วมกับการให้แรงเสริมทางบวกกับพฤติกรรมที่เหมาะสม

ข้อควรปฏิบัติ

1. ตัดคะแนนหรือสิทธิของเด็กทันที ไม่ต้องพูดว่าเราจำใจต้องทำถึงแม้จะรู้สึกเช่นนั้นก็ตาม
2. บอกให้เด็กว่าเขาเสียอะไรไป เหตุผลที่เสียและวิธีทำเพื่อให้ได้รับใหม่
3. การใช้วิธีนี้มากไปอาจทำให้ไม่ได้ผล
4. ไม่ควรหักคะแนนหรือค่าปรับมากหรือน้อยเกินไป เพราะถ้าหักมากจะทำให้เด็กท้อ ล้มเลิก และไม่พยายามทำพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อ หรือเด็กอาจโกรธต่อต้าน ถ้าหักน้อยเกินไปเด็กจะไม่รู้สึกสูญเสีย ไม่สนใจ ก็จะได้ผลเช่นกัน

5. ถ้าเด็กไม่พอใจการตัดแต้ม ให้เพิกเฉย หากเด็กไม่หยุดหรือเริ่มอาละวาดควรช่วยให้เด็กสงบสติอารมณ์ หากเด็กให้ความร่วมมือหรือสงบสติอารมณ์ดี อาจกลับไปลดจำนวนแต้มที่หักตอนต้นหรือให้คะแนนเพิ่มด้านการควบคุมตนเองก็ได้

3. การออกคำสั่งเตือนให้หยุด (Verbal Reprimand) คือการสั่งเตือนเพื่อให้เด็กหยุดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมที่กำลังทำอยู่ ส่วนใหญ่เป็นการตะโกนตำหนิหรือเตือน เช่น “หยุดนะ” “อย่าทำอย่างนั้นนะ” “ฉันต้องการให้เธอหยุด...” วิธีนี้หากปฏิบัติไม่ถูกวิธีมักมีผลกระทบต่ออารมณ์และดูเป็นการก้าวร้าวบุกรุก

ข้อควรปฏิบัติ

1. เข้าไปใกล้เด็กมากที่สุดเพื่อให้เด็กรู้ตัวและพูดเตือนเบาๆ หรือแตะตัวเด็กเบาๆ เพื่อเป็นการเตือน
2. ถ้าเข้าใกล้เด็กไม่ได้ให้ใช้วิธีส่งสัญญาณเตือน เช่น เรียกชื่อเด็กก่อนเตือน บางครั้งการเรียกชื่อเด็กครั้งเดียวก็ทำให้เด็กหยุดได้
3. มองตรงไปที่เด็กขณะพูดกับเด็ก ถึงแม้ว่าเด็กจะไม่ได้มองคุณ
4. ใช้คำพูดที่สั้น กระชับ ไม่ควรเกิน 2 ประโยค
5. ใช้คำง่ายๆ ที่เด็กเข้าใจได้
6. เจาะจงพฤติกรรมที่ต้องการให้เด็กหยุดทำ ไม่ควรใช้คำพูดกำกวม เช่น “หยุดพูดกับก้อย” แทน “หยุดรบกวนก้อยได้แล้ว”
7. ไม่ควรใช้อภัยคำแดกดัน
8. อาจใช้ประโยคที่ขึ้นต้นด้วย “ถ้า....” เช่น “ถ้าหนูไม่ไปอาบน้ำ หนูจะต้องเสีย 10 คะแนน”
9. ใช้น้ำเสียงปกติเวลาพูดเตือน
10. ไม่ควรทำสละแว ซักหน้า หรือกอดอกเวลาพูด พยายามพูดกับเด็กโดยใช้อารมณ์ให้น้อยที่สุด เพราะเด็กสามารถอ่านภาษากายได้ และมักสนใจภาษากายมากกว่าคำพูด
11. ถ้าเด็กทำได้อย่างที่เราเตือน ควรชมทันที หากไม่ได้ผลไม่ควรใช้วิธีนี้ต่อ

4. การให้รับผิดชอบกับสิ่งที่ทำลงไป (Overcorrection) ใช้ได้ดีกับพฤติกรรมรบกวน พูดเพ้อเจ้อ ก้าวร้าว ทำร้ายตนเอง เช่น

1. ให้เด็กต้องรับผิดชอบต่อความผิดที่ทำ (Restitution Overcorrection) เช่น ทำแจกันแตก ต้องจ่ายเงินค่า แจกัน หรือเด็กโยนอาหารลงพื้นห้อง ต้องถูพื้นห้องทั้งหมด
2. ให้เด็กสมมติเหตุการณ์ที่ผ่านมาและฝึกแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมแทนพฤติกรรมที่ทำไป (Positive-Practice Overcorrection) เป็นจำนวนหลายๆ ครั้ง เช่น เด็กที่ปิดประตูเสียงดัง ก็ให้หัดปิดประตูเบาๆ 50 ครั้ง

ข้อควรปฏิบัติ

1. ใช้เมื่อวิธีอื่นใช้ไม่ได้ผล
2. ต้องมีเวลาในการเฝ้าดูและสอน หากไม่มีเวลาไม่ควรทำ

5. การเพิกเฉย คือการไม่สนใจ ไม่ใส่ใจกับพฤติกรรมเรียกร้องความสนใจที่เราไม่ต้องการให้เด็กทำต่อไปและใช้กับพฤติกรรมที่ไม่เป็นอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น เช่น พฤติกรรมเรียกร้องความสนใจ พฤติกรรมก่อกวนเล็กน้อย ยั่วให้โมโห ล้อเลียน กัดเล็บ ดูดนิ้ว ชักสีหน้า ทำหน้าตาหรือเสียงล้อเลียน พูดแบบเด็กๆ

ข้อควรปฏิบัติ

1. เมื่อใช้วิธีเพิกเฉย ในช่วงแรกพฤติกรรมของเด็กอาจจะแย่ลง เนื่องจากเด็กไม่ได้รับความสนใจหรือแรงเสริมอย่างที่เคยได้ จึงพยายามแสดงพฤติกรรมให้มากขึ้นเพื่อให้ได้รับความสนใจ หากพ่อแม่ปฏิบัติต่อเนื่องเรื่อยๆ เด็กจะเรียนรู้และเริ่มปรับพฤติกรรมในที่สุด
2. การเพิกเฉยต้องใช้ความอดทนสูงและใช้ระยะเวลานานจึงเห็นผล
3. ควรใช้ควบคู่กับการให้แรงเสริมทางบวกกับพฤติกรรมที่กำลังเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น จะทำให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
4. ไม่ควรใช้การเพิกเฉยกับพฤติกรรมก้าวร้าว

ข้อคิดดีๆจากการทำกิจกรรม การลงโทษ

1. การเพิกเฉยเป็นเทคนิคการปรับพฤติกรรมที่ยากที่สุด ต้องอาศัยความอดทนและใจเย็นอย่างมาก
2. เลือกใช้การเพิกเฉยกับพฤติกรรมเรียกร้องความสนใจ
3. ระลึกไว้ว่าช่วงแรกของการใช้เทคนิคการเพิกเฉย พฤติกรรมเด็กมักแย่ลงเสมอ ขอให้อดทนและเชื่อมั่นว่าจะได้ผล
4. ให้คำชมและความสนใจแก่ลูกทันทีที่ลูกหยุดพฤติกรรมเรียกร้องความสนใจ
5. **หลีกเลี่ยง** การลงโทษโดยใช้ **ความรุนแรง** เช่น การตี เพราะเด็กจะเบนความสนใจมาที่ผู้ทำโทษ และวิธีการลงโทษมากกว่าการเรียนรู้โดยใช้เหตุผล
6. ควรลงโทษ **ทันที** ที่เด็กกระทำผิด
7. การลงโทษโดยการตัดสิทธิ งดของหรือกิจกรรมต่างๆ ที่เด็กชอบ ให้เหมาะสมกับความผิดนั้นๆ เช่น
 - งดดูทีวี 1 วัน ถ้าทำการบ้านไม่เสร็จ
 - ห้ามออกไปเล่นนอกบ้าน 2 วัน หากออกจากบ้านโดยไม่ขออนุญาต
 - งดเล่นเกม 2 วัน หากไม่ยอมหยุดตามเวลาที่กำหนด
 - งดขนมที่ชอบหากพูดแทรกกรบกวนผู้อื่น
8. ควรให้เหตุผลว่าเพราะอะไรเราจึงต้องลงโทษเขา และอะไรเป็นสิ่งที่เราต้องการให้เขาปฏิบัติ เช่น “เพราะลูกไม่ยอมหยุดเล่นเกมเวลาที่แม่บอกให้หยุด แม่ต้องการให้ลูกหยุดเล่นทันทีที่แม่บอกให้หยุด”
“เพราะลูกพูดแทรกกรบกวนแม่ตอนที่แม่คุยโทรศัพท์อยู่ แม่ต้องการให้ลูกเงียบ และรอให้แม่เสร็จธุระก่อน จึงพูดกับแม่”
9. ไม่ควรบ่นเรื่องเก่าๆ ที่ไม่ดี ควรอยู่กับปัจจุบัน พูดให้น้อยแต่ชัดเจน เน้นการกระทำมากกว่าการพูดบ่นโดยไม่มีประโยชน์
10. ต้องยุติธรรมกับลูกทุกคน อย่าเลือกปฏิบัติ

11. อย่าเอาแต่ลงโทษอย่างเดียว จนนึกชินชา ที่สำคัญจะทำให้เสียสัมพันธภาพระหว่างกัน เด็กสูญเสียความมั่นใจและความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง ควรหาโอกาสชมและให้รางวัลเมื่อเด็กทำดีหรือพยายามทำดี

12. อย่าตีแต่หูหรือใจอ่อน ไม่เอาจริงเวลาที่เด็กทำผิดหรือสมควรถูกลงโทษ

แนวทางการลงโทษนักเรียน

ปัจจุบันจะพบว่า มีข่าวลงหนังสือพิมพ์ว่า ครูตีเด็กนักเรียน ครูชกนักเรียน จนได้รับบาดเจ็บ ผู้ปกครองนำเด็กนักเรียนมาแจ้งความดำเนินคดีฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา เป็นจำนวนมาก ปัญหาที่ถกเถียงกันมาก คือ ครู อาจารย์มีหน้าที่อบรมสั่งสอนเด็กเพื่อให้มีความรู้ และเป็น คนดีของสังคมมีอำนาจลงโทษด้วยการตีหรือเฆี่ยน เด็กนักเรียนหรือนักศึกษาหรือไม่

ผู้เยาว์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 19,20 หมายถึง บุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ คือ มีอายุ ยังไม่ถึงยี่สิบปีบริบูรณ์ หรือมีการสมรสโดยชอบด้วยกฎหมาย

อีกทั้งมาตรา 1566 ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ยังบัญญัติให้บุตรผู้เยาว์อยู่ในความปกครองของบิดามารดาในอำนาจปกครองดังกล่าวยัง หมายถึง การมีสิทธิทำโทษบุตรตามสมควรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนเช่น ตีเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนตามสมควรเท่านั้น แต่จะเป็นการลงโทษรุนแรงเกินปกติวิสัยของการว่ากล่าว สั่งสอนหรือเพราะอาชญากรรมใดก็ดี ผิดปกติวิสัย เช่น ใช้มีดฟัน เอาเตารีดนาบ หรือมัดโยงข้อ เฆี่ยนด้วยหวาย เป็นต้น

การตีดังกล่าวนี้ บิดา มารดา ก็จะต้องมีความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295,297 และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ที่บัญญัติว่าหากผู้ใดกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก ผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกิน สามหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 26,78) ดังนั้น จะพบว่าความเป็นบิดา มารดา ของผู้เยาว์นั้นตามกฎหมายกำหนดให้อำนาจสามารถทำโทษบุตรผู้เยาว์ได้ ถ้าเป็นการตีที่ว่ากล่าวสั่งสอน

ส่วนครู หรืออาจารย์นั้น ไม่มีกฎหมายกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้มีอำนาจเหมือนบิดา มารดา แต่การที่บิดา มารดาส่งบุตรไปศึกษา เล่าเรียนในโรงเรียน ถือว่าบิดา มารดาได้มอบสิทธิในการทำโทษบุตรให้ครูบาอาจารย์ในโรงเรียนดังกล่าว และ ถือว่าบิดา มารดาได้มอบสิทธิที่จะให้ครูบาอาจารย์ทำโทษบุตรตามวิธีการทำโทษตามปกติที่ใช้อยู่ในโรงเรียนนั้นๆ ด้วย (ประเสริฐสุข บุญเดช : คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัว 2543 หน้า 626)

โดยกระทรวงศึกษาธิการได้มีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา พ.ศ.2515 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2522 ซึ่ง ออกโดยอาศัยอำนาจของประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 132 กำหนดวิธีการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา ที่ ประพฤติหรือฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับ ของสถานศึกษา ให้ลงโทษตั้งแต่ ว่ากล่าวตักเตือน เฆี่ยน ทำทัณฑ์บนสั่งพักการเรียน ให้ออกจนถึง คัดชื่อออกสำหรับการเฆี่ยน ให้เฆี่ยนด้วยไม้เรียว เหลากลม ผิวเรียว เส้นผ่าศูนย์กลางไม่เกิน 0.7 เซนติเมตร ที่บริเวณก้นหรือขาอ่อนท่อนบนด้านหลัง ซึ่งมีเครื่องแต่งกายรับรอง กำหนด การ

เขียนไม่เกิน 6 ที่ การเขียนต้องทำในที่ที่ไม่เปิดเผย และในลักษณะเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนให้ชัดหลาบ
ต่อมาวันที่ 1 พฤศจิกายน 2543 กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงระเบียบว่าด้วยการลงโทษ
นักเรียน หรือนักศึกษาใหม่ โดยโทษที่จะลงแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่กระทำความผิดมี 5 สถาน

- 1) การว่ากล่าวตักเตือน
- 2) ทำกิจกรรม
- 3) ทำทัณฑ์บน
- 4) พักการเรียน
- 5) ให้ออก (ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา พ.ศ.2543)

ดังนั้น การลงโทษของครูบาอาจารย์ ที่จะลงโทษแก่นักเรียนหรือนักศึกษา ต้องเป็นไปตามระเบียบ
ของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา จะไปลงโทษนอกเหนือจากระเบียบที่
กำหนดไว้ไม่ได้ถือว่าไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายที่จะทำได้ แต่ก่อนปี พ.ศ.2543 ครู อาจารย์ สามารถ
ลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาที่ทำผิดระเบียบได้โดยการเขียนตี แต่การที่จะเขียนหรือตีต้องใช้ไม้เรียวเหลา
กลม ผิวเรียบ เส้นผ่าศูนย์กลางไม่เกิน 0.7 เซนติเมตร และต้องตีบริเวณก้นหรือขาอ่อนท่อน
บน ด้านหลัง ซึ่งมีเครื่องแต่งกายรับรองและให้ตีได้ไม่เกิน 6 ที่

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวินัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการแก้ปัญหานักเรียนขาดระเบียบวินัยในวิชาวิศวกรรมการทาง ของนักเรียนระดับชั้น ปวส.2 ม.6 กลุ่ม 1-2 สาขาวิชาช่างโยธา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 24 คน

1. วิธีการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. การศึกษาเอกสาร (Document study)

เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทฤษฎี แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับความหมายของเจตคติ องค์ประกอบของเจตคติ ความหมายของวินัย ประเภทของวินัย คุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเอง คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาความมีวินัยในตนเองให้กับผู้เรียน ความหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะและความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และนำไปสร้างเครื่องมือที่ใช้วัดเจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และปัจจัยกระตุ้นที่ช่วยให้นักศึกษามีวินัยในตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. การวิจัยเชิงสำรวจ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อสำรวจเจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และปัจจัยกระตุ้นที่ช่วยให้เป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการแก้ปัญหานักเรียนขาดระเบียบวินัยใน วิชาวิศวกรรมการทาง ระดับชั้น ปวส.2 ม.6 กลุ่ม 1-2 สาขาวิชาช่างโยธา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 24 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สร้างเครื่องมือโดยการศึกษาศึกษาเอกสาร งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวกับความหมายของเจตคติ องค์ประกอบของเจตคติ ความหมายของวินัย ประเภทของวินัย คุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเอง คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาความมีวินัยในตนเองให้กับผู้เรียน ความหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะและความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพื่อหาข้อสรุปถึงเจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และปัจจัยกระตุ้นที่ช่วยแก้ปัญหานักเรียนขาดระเบียบวินัยในวิชาวิศวกรรมการทางในการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มเป้าหมาย โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสอบถามถึงรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ หลักสูตร นักศึกษาเรียนวิชานี้เป็น และเกรด หรือ ระดับคะแนนที่นักศึกษาคาดว่าจะได้จากวิชานี้

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดระเบียบวินัยในวิชาวิศวกรรมการทาง ได้แก่

1. ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับวินัยในตนเองด้านห้องเรียน
2. ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ปัจจัยกระตุ้นการแก้ปัญหานักเรียนขาดระเบียบวินัยในวิชาวิศวกรรมการทาง ส่วนที่ 3

ข้อเสนอแนะ

เกณฑ์ในการวัดแบบสอบถาม

ใช้วิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) โดยเกณฑ์ในการให้คะแนน แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าความคิดเห็น และระดับคะแนน

ระดับความคิดเห็น	ระดับคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
พอใช้	2
ต้องปรับปรุง	1

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนในระดับ ระดับชั้น ปวส.2 ม.6 กลุ่ม 1-2 สาขาวิชาช่างโยธา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 24 คน

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

- 1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยอัตราร้อยละ

- 1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดระเบียบวินัยในวิชาวิศวกรรมการทาง โดยเป็นคำถามแสดงระดับความคิดเห็น 5 ระดับ วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

2. การประมวลผลข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของคำตอบที่ได้ หลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2.2 บันทึกข้อมูลที่เป็นรหัสในแบบบันทึกข้อมูล และเครื่องคอมพิวเตอร์ตามลำดับ

2.3 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

2.4 ประมวลผลข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูล การแก้ปัญหานักเรียนขาดระเบียบวินัยในวิชา วิศวกรรมการทาง โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) แจ้งการศึกษาการทำวิจัยให้กับนักศึกษาในชั้นเรียนทราบ

2) ดำเนินการเก็บข้อมูลและรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษา

3) ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้เพื่อทำ การวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดระเบียบวินัยในวิชาวิศวกรรมการทาง ของนักเรียนระดับชั้น ปวส.2 ม.6 กลุ่ม 1-2 สาขาวิชาช่างโยธา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไป
2. การศึกษาเจตคติที่มีต่อวินัยในตนเอง
3. ข้อเสนอแนะ

สำหรับรายละเอียดผลการวิจัยแต่ละประเด็นมีดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	24	100.00
- หญิง	0	-
หลักสูตร		
- ช่างโยธา	24	100.00
นักศึกษาเรียนวิชานี้เป็น		
- วิชาบังคับ	24	100.00
- วิชาเลือก	-	-
เกรด หรือ ระดับคะแนนที่นักศึกษาคาดว่าจะได้จากวิชานี้		
- A = 4.00	0	0.00
- B ⁺ = 3.5	0	0.00
- B = 3.00	3	10.34
- C ⁺ = 2.50	9	31.03
- C = 2.00	6	20.69
- D ⁺ = 1.50	5	17.24
- D = 1.00	5	17.24
- F = 0.00	1	3.45
รวม		100.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 3 พบว่านักศึกษาที่ตอบคำถามส่วนใหญ่เป็น เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 100.00 เรียนหลักสูตรช่างโยธา คิดเป็นร้อยละ 100.00 เรียนวิชานี้เป็นวิชาบังคับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 และเกรดหรือระดับคะแนนที่คาดว่าจะได้จากวิชานี้ $B = 3.00$ คิดเป็นร้อยละ 10.34

ตอนที่ 2 การศึกษาเจตคติที่มีต่อวินัยในตนเอง

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับวินัยในตนเองด้าน
ห้องเรียน

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. มีความตั้งใจเรียน โดยไม่นำขนม/อาหาร/เครื่องดื่ม มารับประทานในชั้นเรียน	4.47	0.915	มากที่สุด	2
2. มีการพูดจาหยาบคาย หรือแสดงกิริยามารยาทที่ไม่สุภาพกับเพื่อน	4.00	0.535	มาก	6
3. มีการพูดคุย/เล่น/ส่งเสียงดังในขณะที่อาจารย์กำลังสอน	3.60	0.910	มาก	8
4. มีการเข้าชั้นเรียนตามกำหนดเวลาอย่างสม่ำเสมอ	4.13	0.915	มาก	5
5. มีความสนใจและตั้งใจเรียน	4.33	0.617	มากที่สุด	3
6. ขณะเรียนวิชาหนึ่ง นักศึกษามักนั่งงานวิชาอื่นขึ้นมาทำ	3.20	1.821	ปานกลาง	9
7. มีการส่งการบ้านหรืองาน ตามกำหนดเวลาที่อาจารย์กำหนด	4.80	0.414	มากที่สุด	1
8. เมื่อทำข้อสอบไม่ได้ นักศึกษาแอบดูข้อสอบเพื่อนในห้องสอบ	2.80	1.935	ปานกลาง	10
9. มีการนอนหลับในชั่วโมงเรียน	3.20	1.568	ปานกลาง	9
10. มีความตั้งใจเรียน โดยไม่รับ/พูดคุยโทรศัพท์ในระหว่างที่อาจารย์กำลังสอน	4.33	0.900	มากที่สุด	3
11. มีการแต่งกายตามระเบียบของวิทยาลัยการอาชีพแจ้ห่ม	3.87	1.060	มาก	7
รวม	3.88	0.623	มาก	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 4 พบว่า โดยรวมนักศึกษามีความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับวินัยในตนเองด้านห้องเรียนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.88 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่านักศึกษามีความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับวินัยในตนเองด้านห้องเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับแรก คือมีการส่งการบ้านหรืองาน ตามกำหนดเวลาที่อาจารย์กำหนด มีค่าเฉลี่ย 4.80 รองลงมาคือ มีความตั้งใจเรียน โดยไม่นำขนม/อาหาร/เครื่องดื่ม มารับประทานในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.47 ส่วนระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ เมื่อทำข้อสอบไม่ได้

นักศึกษาแอบดูข้อสอบเพื่อนในห้องสอบ มีค่าเฉลี่ย 2.80 และรองลงมาคือ ขณะเรียนวิชาหนึ่ง นักศึกษามักนำงานวิชาอื่นขึ้นมาทำ และมีการนอนหลับในชั่วโมงเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.20

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. มีเรื่องที่ไม่เข้าใจในการเรียน นักศึกษาจะถามอาจารย์	4.47	0.915	มากที่สุด	2
2. เมื่อมีการแข่งขัน นักศึกษาจะพยายามอย่างเต็มความสามารถเพราะต้องการเป็นผู้ชนะ	4.00	0.535	มาก	6
3. นักศึกษาอยากประสบความสำเร็จในการเรียน	3.60	0.910	มาก	8
4. มีการทุ่มเทอย่างเต็มที่ในการเรียนเพื่อให้ได้คะแนนดี	4.13	0.915	มาก	5
5. มีความพยายามอย่างเต็มที่ในการสอบ	4.33	0.617	มากที่สุด	3
6. มีการวางแผนการเรียนตั้งแต่เปิดภาคเรียนในวันแรกเพื่อจะได้มีผลการเรียนที่ดี	3.20	1.821	ปานกลาง	9
7. มีความพยายามอย่างยิ่งที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้ได้ดีอย่างที่ตั้งใจไว้	4.80	0.414	มากที่สุด	1
8. ถ้าผลการเรียนไม่ดีนักศึกษาก็จะใช้เวลาพยายามในการเรียนมากยิ่งขึ้น	2.80	1.935	ปานกลาง	10
9. มีการหาความรู้เพิ่มเติมจากเอกสาร/ตำรา/Website เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน	3.20	1.568	ปานกลาง	9
10. ในบทเรียนที่ยาก ๆ นักศึกษาจะอ่านซ้ำหลาย ๆ ครั้ง จนเข้าใจแล้วจึงผ่านไป	4.33	0.900	มากที่สุด	3
รวม	3.87	1.060	มาก	7

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 5 พบว่าโดยรวมความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.90 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับแรกคือ นักศึกษาอยากประสบความสำเร็จในการเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.67 รองลงมาคือ ถ้าผลการเรียนไม่ดีนักศึกษาก็จะใช้เวลาพยายามในการเรียนมากยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.47 ส่วนระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ เมื่อมีการแข่งขัน นักศึกษาจะพยายามอย่างเต็มความสามารถเพราะต้องการเป็นผู้ชนะ มีค่าเฉลี่ย 3.40 รองลงมาคือ มีเรื่องที่ไม่เข้าใจในการเรียน นักศึกษาจะถามอาจารย์ มีค่าเฉลี่ย 3.53

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยกระตุ้นที่ช่วยให้นักศึกษามีวินัยในตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. อาจารย์ควรใช้วิธีจูงใจมากกว่าการบังคับ	4.40	0.828	มากที่สุด	8
2. อาจารย์ต้องทำตนเป็นแบบอย่างให้กับนักศึกษา	4.60	0.632	มากที่สุด	3
3. การเรียนการสอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ควบคู่คุณธรรม	4.73	0.458	มากที่สุด	1
4. อาจารย์ควรมีมนุษยสัมพันธ์กับนักศึกษา	4.67	0.617	มากที่สุด	2
5. ควรให้นักศึกษาได้ประพฤติและฝึกฝนจนเป็นนิสัย	4.60	0.507	มากที่สุด	3
6. มีกิจกรรมต่างๆ ในวิทยาลัยฯ ที่ปลูกฝังและสร้างเสริมจริยธรรมที่ดี	3.93	0.704	มาก	12
7. เมื่อนักศึกษาทำผิดควรอธิบายให้เข้าใจและไม่ควรลงโทษด้วยอารมณ์โกรธ	4.47	0.640	มากที่สุด	7
8. ยินยอมให้นักศึกษามีอิสระในการพัฒนาตนเองตามสมควร	4.27	0.799	มากที่สุด	9
9. อาจารย์มีความนับถือในตัวนักศึกษา และยกย่องชมเชยบ้างในโอกาสอันสมควร	4.20	0.862	มาก	10
10. ยกย่องบุคคลที่มีระเบียบวินัยดีมากให้เป็นตัวอย่าง	4.13	0.834	มาก	11
11. สอนให้นักศึกษารู้จักปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ	4.53	0.516	มากที่สุด	5
รวม	4.53	0.640	มากที่สุด	5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 6 พบว่าโดยรวมปัจจัยกระตุ้นที่ช่วยให้นักศึกษามีวินัยในตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.42 และเมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าปัจจัยกระตุ้นที่ช่วยให้นักศึกษาตอบคำถามอาจารย์ผู้สอนในชั้นเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับแรกคือ การเรียนการสอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ควบคู่คุณธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.73 รองลงมาคือ อาจารย์ควรมีมนุษยสัมพันธ์กับนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.67 ส่วนระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ มีกิจกรรมต่างๆ ในวิทยาลัยฯ ที่ปลูกฝังและสร้างเสริมจริยธรรมที่ดี มีค่าเฉลี่ย 3.93 รองลงมาคือ ยกย่องบุคคลที่มีระเบียบวินัยดีมากให้เป็นตัวอย่างมีค่าเฉลี่ย 4.13

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

หลังจากการการแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดระเบียบวินัยในวิชาวิศวกรรมการทาง ของนักเรียนระดับชั้น ปวส.2 ม.6 กลุ่ม 1-2 สาขาวิชาช่างโยธา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 24 คน โดยวิธีการลงโทษ พบว่านักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือข้อตกลงดีขึ้น ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 24 คน ในจำนวนนี้นักศึกษาที่ตอบคำถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 100.00 เรียนหลักสูตรช่างโยธา คิดเป็นร้อยละ 100.00 เรียนวิชานี้เป็นวิชาบังคับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 และเกรดหรือระดับคะแนนที่คาดว่าจะได้จากวิชานี้ $B = 3.00$ คิดเป็นร้อยละ 10.34 ตามลำดับ

2. การศึกษาเจตคติที่มีต่อวินัยในตนเอง

2.1 ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับวินัยในตนเองด้านห้องเรียน

โดยภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นทั่วไปความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับวินัยในตนเองด้านห้องเรียนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.88 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่านักศึกษามีความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับวินัยในตนเองด้านห้องเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับแรก คือมีการส่งการบ้านหรืองาน ตามกำหนดเวลาที่อาจารย์กำหนด มีค่าเฉลี่ย 4.80 รองลงมาคือ มีความตั้งใจเรียน โดยไม่นำขนม/อาหาร/เครื่องดื่ม มารับประทานในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.47 ส่วนระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ เมื่อทำข้อสอบไม่ได้ นักศึกษาแอบดูข้อสอบเพื่อนในห้องสอบ มีค่าเฉลี่ย 2.80 และรองลงมาคือ ขณะเรียนวิชาหนึ่ง นักศึกษามักนำงานวิชาอื่นขึ้นมาทำ และมีการนอนหลับในชั่วโมงเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.20

2.2 ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

โดยภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.90 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับแรกคือ นักศึกษาอยากประสบความสำเร็จในการเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.67 ส่วนระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ เมื่อมีการแข่งขัน นักศึกษาจะพยายามอย่างเต็มความสามารถเพราะต้องการเป็นผู้ชนะ มีค่าเฉลี่ย 3.40 รองลงมาคือ มีเรื่องที่ไม่เข้าใจในการเรียน นักศึกษาจะถามอาจารย์ มีค่าเฉลี่ย 3.53

2.3 ปัจจัยกระตุ้นที่ช่วยให้นักศึกษามีวินัยในตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

โดยภาพรวมปัจจัยกระตุ้นที่ช่วยให้นักศึกษามีวินัยในตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.42 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าปัจจัยกระตุ้นที่ช่วยให้นักศึกษาตอบคำถามอาจารย์ผู้สอนในชั้นเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับแรกคือ การเรียนการสอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ควบคู่คุณธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.73 รองลงมาคือ อาจารย์ควรมีมนุษยสัมพันธ์กับนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย

4.67 ส่วนระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ มีกิจกรรมต่างๆ ในมหาวิทยาลัยฯ ที่ปลูกฝังและสร้างเสริมจริยธรรมที่ดี มีค่าเฉลี่ย 3.93 รองลงมาคือ ยกย่องบุคคลที่มีระเบียบวินัยดีมากให้เป็นตัวอย่างมีค่าเฉลี่ย 4.13

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ควรมีการบังคับบ้างเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาปฏิบัติตาม

3.2 ควรมีการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนมากกว่านี้เพื่อเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การปรับเจตคติและการหาปัจจัยกระตุ้นในการส่งเสริมให้นักศึกษามีวินัยตนเองในห้องเรียน อาจารย์ผู้สอนควรมีบทบาทในการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้นักศึกษามีวินัยในตนเอง เช่น มีวินัยในตนเอง ควบคุมตนเองให้ได้ เป็นต้น โดยต้องเริ่มจากการวางเงื่อนไขกฎเกณฑ์เพื่อให้ นักศึกษาได้ปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามและแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสม อาจารย์ผู้สอนจะต้องสอดแทรกการมีวินัยในตนเองในทุก ๆ กิจกรรมการเรียนการสอน สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย ให้โอกาสริเริ่มทำกิจกรรมอย่างอิสระ สนับสนุนให้มีโอกาสคิดและตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล เปิดโอกาสให้ร่วมกันสร้างข้อตกลง และแสดงความชื่นชมเมื่อปฏิบัติตามข้อตกลง ให้กำลังใจและช่วยเหลือถ้าไม่สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงได้ ทบทวนสิ่งที่ได้กระทำ โดยการถามหรือกล่าวชมเชยรวมถึงต้องศึกษาสภาพแวดล้อมทางสังคมที่นักศึกษาได้รับ เช่น สื่อมวลชน เพื่อน ครอบครัว เพื่อช่วยในการพัฒनावินัยในตนเองแก่นักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยที่ควรทำในครั้งต่อไป คือควรศึกษาเจตคติที่มีต่อวินัยในตนเองด้านวินัยทางสังคม และขอความร่วมมือกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องอย่างจริงจัง

